

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Спеціальні електричні машини»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Тривалість викладання	5 семестр
Заняття:	
лекцій:	2 години
лабораторні заняття:	1 година
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <http://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3618>

Кафедра, що викладає Електротехніки

Викладач:
Колб Андрій Антонович
Доцент, канд. техн. наук

Персональна сторінка
<http://vde.nmu.org.ua/ua/kafedra/kolb.php>
E-mail:
kolb.a.a@nmu.one

1. Анотація до курсу

В умовах впровадження сучасних технологій велику увагу приділяють розвитку електротехнічної промисловості так і її основної галузі – електромашинобудуванню, що визначає багато в чому технічний рівень інших галузей народного господарства.

Прогрес в розвитку електромашинобудування залежить від успіхів теорії електричних машин. Глибоке розуміння процесів електромеханічного перетворення енергії необхідне не лише інженерам-електромеханікам, що створюють і експлуатують електричні машини, але і багатьом фахівцям, діяльність яких пов'язана з електроенергетикою, електротехнікою та електромеханікою.

В рамках курсу "**Спеціальні електричні машини**" розглядаються питання з конструкції, принципу дії на галузі застосування спеціальних електричних машин, що стосуються методологічних підходів до розрахунку електричних машин, їх режимів роботи з врахуванням особливостей зміни конструкції.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у майбутніх науковців компетенцій з особливостей роботи електричних машин в рамках вибіркової дисципліни «Спеціальні електричні машини».

Завдання курсу:

- визначати принципи побудови та функціонування спеціальних електричних машин, як складових електроенергетичних, електротехнічних електромеханічних комплексів та систем;
- визначати особливості роботи та галузь застосування спеціальних електричних машин.

3. Результати навчання

Після вивчення курсу здобувач повинен обґрунтовувати вибір спеціальних електричних машин при роботі в особливих умовах та режимах виходячи з особливостей технологічного процесу та економічної ефективності.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

- Крокові двигуни
- Вентильні двигуни
- Серводвигуни
- Тахогенератори
- Колекторні машини змінного струму

ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

- Дослідження крокових двигунів
- Дослідження вентильних двигунів
- Дослідження серводвигунів
- Дослідження тахогенераторів
- Дослідження колекторних машин змінного струму

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

При виконанні практичних робіт використовується спеціалізоване вимірювальне та електромеханічне обладнання та платформа MOODLE.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Бонус	Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні		
65	30	20	5	100

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі контрольної тестової роботи, яка містить щонайменше 40 запитань.

На відповіді на питання тестової контрольної роботи відводиться **1 година**

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Щонайменше 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, 1 правильна відповідь оцінюється у 1 або 2 бали в залежності від складності (разом 65 балів). Опитування за тестом проводиться з використанням технології Microsoft Office 365.

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

З кожної практичної роботи здобувач вищої освіти може отримати оцінку 5. Середня арифметична оцінка з лабораторних робіт множиться на 6.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної добросердечності

Академічна добросердечність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна добросердечність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), plagiatu (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика

щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилятися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування заняття є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Бонуси

Наприкінці вивчення курсу викладач може додати здобувачу вищої освіти до 5 балів за персональну активність під час лекційних та практичних занять, участь у науково-технічних конференціях, семінарах та ін.

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Півняк Г.Г., Довгань В.П., Шкрабець Ф.П. Електричні машини: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2003. – 327 с.
2. Бєлікова Л.Я., Шевченко В.П. Електричні машини: Навчальний посібник. – Одеса: Наука і техніка, 2012. – 480 с.
3. Яцун Я.А. Електричні машини: Підручник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 464 с.

4. Ципленков Д.В., Іванов О.Б., Бобров О.В. Проектування електричних машин: Навч. посібник/ Д.В. Ципленков, О.Б. Іванов, О.В. Бобров та ін. – Д: НТУ "ДП", 2020. – 408 с.
5. Ivanov, O.B., Shkrabets, F.P., Zawilak, Jan. (2011)."Electrical generators driven by renewable energy systems", Wroclaw University of Technology, Wroclaw – 169 p.
6. Електричні машини і трансформатори: навч. Посібник / М.О. Осташевський, О.Ю. Юр'єва; за ред. Д-ра техн. наук, професора В.І. Мілих. – Київ: Каравела, 2018. – 452 с.
7. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Спеціальні питання електричних машин» для студентів спеціальності 141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка /А.А. Колб; Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка» – Д.: НТУ "ДП", 2021. – 19 с.